

# УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ

PROVINCIAL  
LIBRARY  
MANITOBA

The Provincial  
Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: City  
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,  
Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:  
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,  
Winnipeg, Man., Canada.

РІК IX. Ч. 128 (1024).

ВІВТОРОК, 25. ЖОВТНЯ 1927.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, OCTOBER 25th, 1927.

No. 128 (1024).

VOL. IX.

## АНГЛІЙСЬКІ ЛІБЕРАЛИ ЗА ЗМЕНШЕННЯМ ЗБРОЄННЯ.

ЛОНДОН, 21. жовтня. — Британська ліберальна партія видає маніфест, що вимагає головним чином поменшення зброєння Великої Британії і об'єднання податкового тягару населення. В тому-ж маніфесті ліберали заявляють за цілковитим усуненням війни, як способу вирішення спорів між народами, та за повною підтримкою Ліги Націй.

Як негайні кроки, що їх повинен уряд Великої Британії підняти, ліберальна партія пропонує в своєму маніфесті: 1. Підписання зобов'язання виробленого Лігою Націй передавати всі спори легального характеру міжнародному суду в Гаазі. 2. Заключення обширніших арбітражних договорів. 3. Зменшення своїх власних збройних сил, які є великі в порівнянні з вимогами теперішньої ситуації, і заперечення думки про суперництво з'єднаних Держав на морі. 4. Повзяття кроків для скликання плянованої конференції, що встановила б ясний і повний кодекс міжнародного права, регулюючий відносини між державами.

Зменшення зброєння в маніфесті визнається за необхідне, бо зброєння є захоутою до

війни. Другі держави — кажуть ліберали — повинні роззброїтися так само, як вони примусили Німеччину роззброїтися, на основі Версальської угоди, хоч вона була колись найбільш озброєною країною.

Маніфест ліберальної партії вказує на становище, яке вона займає під час слідуючих виборів, до яких він підготував лібералам поле.

## НІМЕЦЬКІ ВУГЛЕКОПИ ВИГРАЛИ СТРАЙК.

БЕРЛІН, 22. жовтня. — Страйк 60,000 вуглекопів центральної Німеччини потравав дуже коротко і закінчився перемогою страйкерів. Арбітражна рада полагодила страйк швидко, щоб не допустити до загального страйку у вуглевій індустрії цілої Німеччини. Вона признала збільшення платні вуглекопам на 11½ відсотків, тобто-то лише на 3 відсотки менше, як цього вуглекопи домогалися.

Як власники копалинь так робітники мусять до завтрашнього вечора одобрити або відкинути вирішення арбітражної ради, бо в противному разі воно стане обов'язуючим для обох сторін.

## ВІЙСЬКОВІ ВИДАТКИ В АНГЛІЇ НАЙБІЛЬШІ В СВІТІ.

ЛОНДОН, 21. жовтня. — Вискавнт Сесіл, що зрегентував недавно з кабінету Балдуїна, провадить тепер своїми промовами кампанію за роззброєння. Тому він і зрегентував з міністерського становища, щоб мати можливість переконувати населення в необхідності роззброєння. Без роззброєння, каже Сесіл, нема що думати про мир в Європі.

"Не забуваймо — каже Сесіл — що з кожного фунта стерлінга, що ми платимо як податок, чотирнадцять шилінгів йде на кошт минулих, або на підготовку нових війн. Це є страшний тягар, далеко більший за тягар, що його під теперішню хвилю зносить на собі яка небудь країна в світі".

Вискавнт Сесіл каже, що Велика Британія є одинокою

європейською країною, що за раз видає більше на зброєння, як перед світовою війною.

## РОБІТНИКИ ПЕРЕМОГЛИ У ВИБОРАХ В НОРВЕГІЇ.

ОСЛО, Норвегія, 21. жовтня. — Остаточний висід парламентних виборів в Норвегії виявив велику перевагу робітників, а також втрати консервативної і ліберальної буржуазних партій.

Партія Праці має 59 послів (27 послів більше, як попередно); консервати і ліберали 32 (22 менше, як попередно); аграрії 36 (4 більше, як попередно); радикали 29 (5 менше, як попередно); робітничі демократи 1 (1 менше, як попередно); комуїсти 3 (3 менше, як попередно).

## СУДЯТЬ БУВШОГО МІНІСТРА ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ ЗА ШАХРАЙСТВО.

ВАШІНГТОН, 22. жовтня. — В минулий вівторок почався тут процес проти Аалберта Фолла, бувшого секретаря внутрішніх справ у кабінеті президента Гардінга, та нафтяного підприємця Гарі Сінклейра, які мали допуститися обману федерального уряду при винаймі федеральних нафтових теренів у Тіпат Домі, зарезервованих для воєної флотії.

Перший день зійшов на вибір лави присяжних суддів. До лави ввійшли дві жінки. В своїй промові адвокат уряду підчеркнув, що Фолл дістав від Сінклейра бондів вартости на 230,500 доларів.

До п'ятих провадилася боротьба проти впертости об'оронців Фолла й Сінклейра, які не хотять допустити, щоб су-

дові предложено зізнання Сінклейра, зроблені чотири роки тому перед сенатською комісією. Суддя має вирішити до понеділка, чи ці зізнання мають бути вжиті проти обвинувачених.

## ПОВІНЬ В ПЕНСІЛВЕНІ.

ГАРИСБУРГ, Па., 20. жовтня. — Повінь навістила Пенсильванію і великі простори, включаючи Гарисбург, Пінтсбург, Вилкесбері і Шамокія, залиті водою. Тисячі людей zostалися без даху над головою, а 10,000 робітників позбавлені можливости працювати. Вода залляла багато копалинь. Кілька осіб загинуло від повені. Повінь спричинив зливний дощ, що падав 78 годин без перестанку.

## Бурливі сцени на розправі Шварцбарда в Парижі

ПАРИЖ, 21. жовтня. — Третя сесія судової розправи проти Самуїла Шварцбарда, за вбивство С. Петлюри, відзначилася в четвер майже безперестанним придавленням гомоном і частими палкими вигуками протесту зі сторони схильованої публіки, що заповнила по береги судову салю.

Не зважаючи на безперестанні удари молотка судді Флорі і його заклики до спокою, глядачі, як видно, не могли контролювати себе і сторожі порядку були примушені погрозувати багатьом виключенням з салю, поки вони опанували свої почування. Ця сесія відзначилася також найбільш напруженою боротьбою між Анрі Торе, головним адвокатом оборони, та Цезаром Кампкі, що заступає родину Петлюри.

Одинокий Шварцбард, між учасниками цієї судової драми, був спокійний. Навіть тоді, як він робив зауваження до оскаржень, пороблених М. Добковським, що був в 1918 р. радян-

ським комісарем від єврейських справ у Москві, а пізніше втік через якісь вчинки і бере участь в контрреволюційній протирадянській роботі. Оцей єврейський нікчемний чорнотенець, Добковський, заявив, що Шварцбард був членом тайного комітету, буцім-то організованого в Парижі радянцями з метою вбивства Петлюри, щоб перешкодити його повороту до влади на Україні.

"Генерал" Шаповал, що служив у Петлюри, в своєму зізнанні свідчив, що регулярно петлюрівське військо ніколи не робило погромів на Євреїв і що Петлюра протизився такій тактиці. "Петлюра не був антисемітом — заявив Шаповал — він був гуманітаристом і приятелем Євреїв".

Коли Шаповал це сказав, з публіки хором загреміли вигуки на кільканайтьох мовах: "Ні, ні! Він бреше!"

Шаповал сказав суду, що буцім-то Шварцбардові помагав у вбивстві Петлюри анар-

хист, що зветься Володін. "В 10. годині вранці — казав Шаповал — він (Володін) прийшов до мене і сказав, що Петлюра повинен бути вбитий. Пів години після вбивства він прийшов назад до мене, очевидно в піднесеному настрої". Той Володін, як каже Шаповал, буцім-то стояв на сторожі, коли Шварцбард стріляв Петлюру.

Щоб виявити брехню Шаповала, Торе з задоволенням предложив судові фотографію, на якій Шаповал, що визнає себе противником всего радикального й революційного, знятий разом з тим самим Володіном, про якого він розказував суду. До цієї фотографії додано записане посвідчення, що вона знята в місяць після того, як Шаповал попередно зробив був на письмі свою першу заяву проти Володіна, яку він тепер устно повторив в суді. Фотографія доказує, що Володін є приятелем Шаповала, а не Шварцбарда і що брехня певно була упрянована обома цими приятелями.

## УКРАЇНСЬКІ ПАТРІОТИ ВІТАЮТЬ ШЛЯХТУ НА УКР. ВИСТАВІ.

25. вересня відкрито в Стрию загально краєву виставу сільсько-господарства і промислових виробів. Вистава тривала до 2. жовтня. Звиділо її чимале число з усіх сторін західно українських земель, між тим багато селянства та шкільної дітвори. Але й при такій річці, як вистава, не обійшлося без ундісько-угодовою демонстрації. За маршу квоту 3,000 злотих, яку одержали аранжери вистави на її уладження від міністерства рільництва, вистава зачалася святковим прийняттям міністра Незабітвського, воеводи Корсака та членів польського уряду. Це поведення аранжирів вистави викликало загальне обурення серед селянства, яке прибуло у великій кількості на це ко-

оперативне свято. Це саме піднесла й преса, незаражена ундісько-угодовою дурійкою.

## МАСОВЕ АРЕШТУВАННЯ В ТЕРНОПІЛІ.

У зв'язку з міжнародним днем молоді, який відбувся в цьому краю, почалися поліцейні репресії, спрямовані проти робітничої молоді. 14. вересня відбулися в Тернополі збори молоді в організації денних робітників. Збори були присвячені виключно справам професійним. На збори ці впади поліція і записала всіх присутніх. На основі того списку тернопільська прокуратура задала обвинувачення в напраті державної зради і вже 20 молодих робітників опинилися в слідчій в'язниці.

## РІЖНІ ВІСТІ

### ПОМИЛУВАННЯ ДЛЯ БАГАТОГО РОЗПУСНИКА.

ВАШІНГТОН, 18. жовтня. — Федеральний уряд помилував Ерла Карола, відомого ньюорського театральним підприємцем, котрий минулого року продавився був тим, що купав під час одної забави одну зі своїх акторок у вині, а відтак на суді, зізнаючи під присягою, заперечив свій вчинок.

Карло був засуджений за кривоприписку на рік в'язниці. Він відбув всего одну третину кари, коли наспіло для нього помилування.

### ЗА НАЛЕЖАННЯ ДО КОМУНІСТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Після двох-тижневої розправи проти 7 обвинувачених зі Стрия, яким закидувано приналежність до комуністичної організації, запав 29. вересня перед львівським судом присуд: О. Келера засуджено на 2 роки, М. Зошача на 10 місяців, В. Кухара на 6 місяців, Миколау і Василя Савчуків увільнено.

### ПОЛЩА ШУКАЄ ШЕ ОДНОГО "КУ КЛУКСА".

МУС ДЖО, 18. жовтня. — Поліція пошукує ще за одним організатором Ку Клукса Клену, що зветься Г. Ф. Еморі, а має кілька прибраних назв. Він зібрав вкладок від легковірних охотників на членів "невидимої імперії" на суму \$1,313 і щез.

### БУРЯ П ПОВІНЬ В КВЕБЕКУ.

КВЕБЕК, 22. жовтня. — Затижна дощова буря наробила багато шкоди і спричинила повінь на півострові Гаспе, в провінції Квебек. Повінь залляла багато містечок і фермерських осель. Прем'єр Квебеку, Ташер, робить старання, щоб допомогти жертвам повені.

### ТОРОНТО, 22. жовтня. —

около 3,000 будівельних робітників в Торонто вийде в понеділок на страйк в симпатії до страйкуючих карпентерів. Це прининить працю при будівлях. Страйк підтримує Американська Федерация Праці.

## СВЯТКУВАННЯ ДРУГОЇ РІЧНИЦІ ІСУВАННЯ УКР. РОБ. ДОМУ В СОДБОРІ.

(Телеграма до "Укр. Роб. Вістей".)

Святкування другої річниці існування Укр. Роб. Дому в Содборі, Онт., відбулося дуже успішно, при великому числі учасників. На сплату догуг Укр. Роб. Дому зібрано 725 доларів.

## ЕСПАНСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ХОЧЕ РОЗВУДУ.

НЮ ЙОРК, 21. жовтня. — Депеші з Мадриду доносять, що по всій Іспанії кружляють слухи про можливість розводу між еспанським королем Альфонсом і королевою Вікторією. Поширені також натки на те, що по справу недавно дискутували між собою сер Остен Чемберлейн, британський міністер закордонних справ, і еспанський диктатор Прімо де Ривера.

Кажуть, що король Альфонс був би вже почав кроки, щоб розвестися з королевою, коли б не побоювався, що це може викликати незадоволення зі сторони британського короля Джорджа і королеви Мері. Королева Вікторія є вичукою Вікторії, колишньої королеви Великої Британії.

## ДОБРИЙ ДОКТОР.

БРУКЛІН, Н. Я., 20. жовтня. — Едвард Кох владав з себе доктора і називався "Др. Кап" та "Др. Франклін". Був "спеціалістом від породів", а лікував жінок в той спосіб, що на казував знімати з себе перстені, нашийники то-що, щоб від цього "не родилися звичнені діти". Він помагав ці "дрібниці" знімати і ховав у свою кишеню. За це лікують його тепер у в'язниці від злодійських привичок.

Справжня робітнича газета повинна бути в хаті кожного робітника. Щоб доклати цього, "Українські Робітничі Вісті" знизали свою передплату на місяць листопад для нових передплатників на половину! Подбайте-ж, щоб "Укр. Роб. Вісті" були у вашій хаті і в хаті вашого сусіда.

## АМЕРИКАНСЬКИЙ КАПІТАЛ ДИКТУЄ НІМЕЦЬКІ ЗАКОНИ.

БЕРЛІН, 22. жовтня. — Гилберт Паркер, репарацийний агент, настановлений згідно з ославленням "пляном Доса", за протестував проти двох предложених в німецькому парламенті законопроектів — в справі збільшення платні публічним службовцям і в справі реформи шкільного закону, з метою встановлення навчання релігії в школах. Він виготовив меморандум на 44 сторінки до німецького міністерства фінансів, в якому, між иншим, домагається виснаження, яким способом німецький уряд мав би покрити той видаток на збільшення в розмірі около 25 відсотків платні публічних службовиків.

Оба ці законопроекти завершено до комісії, щоб уникнути парламентної кризи. Втручання Гилберта Паркера, представника американського фінансового капіталу, в справі законодавства Німеччини, викликало величезне обурення, особливо в робітничих масах. Мільйони цивільних службовиків, що сподівалися збільшення

їхньої платні, уважатимуть Гилберта Паркера відповідальним за знищення їхніх надій на поліпшення їхнього матеріального становища.

Німецька преса з обуренням називає цю інтервенцію конкретним виявленням "Досівського рабства Німеччини" "Льокал Анцайгер" заявляє (зовсім слушно), що ця інтервенція означає "цілковитий упадок суверенности фатерлянду".

Інтервенція Гилберта Паркера викликала сензацію, бо в З'єднаних Державах знали про його меморандум скорше, як в Німеччині. Меморандум матиме далекосяглі наслідки. Німецький уряд може радий з інтервенції в справі збільшення платні службовцям, але буде боротися до останнього за шкільний законопроект, бо йог ухвали домогається католицький націоналістичний союз. Ця організація цілковито розпадеться, якщо цей законопроект не буде ухвалений. В тому випадку і райхстагові загрожує розв'язання.

## БРИТІЙСЬКІ КАПІТАЛІСТИ ФІНАНСУЮТЬ ЧАН ЦО-ЛІНА.

ШАНГАЙ, 21. жовтня. — Офіційна новинарська агенція націоналістичного уряду в Нанкіні, Джуомін, сповіщає про отримання з достовірних джерел з Мукдену, в Манджурії, інформації, що дві британські фірми позичили манджурському диктаторові Чан Цо-Лінові 30 мільонів мексиканських доларів. За це Чан Цо-Лін підписав їм виключну концесію на будову залізничі через багати природні багатства околиці китайської провінції Чілі.

Ця залізниця має длучити існуючі дві залізничорозні лінії в північному Китаю, що проведени з півночі на південь, одна попри море, друга в глибині країни. Нова лінія має значитися в стратегічному місці. Назв британських фірм не подається.

Націоналістичний уряд в Нанкіні проголосив ганкювського генерала Тан Сенчі зрадником національної справи.

коли стало відомим, що він має звязки з Чан Цо-Ліном, Сун Чуан-Фаном та Чан Чуан-Чаном. Уряд в Нанкіні вислав проти Сенчі військо рікою Ян-рел з Мукдену, в Манджурії, інформації, що дві британські фірми позичили манджурському диктаторові Чан Цо-Лінові 30 мільонів мексиканських доларів. За це Чан Цо-Лін підписав їм виключну концесію на будову залізничі через багати природні багатства околиці китайської провінції Чілі.

## БОЛГАРІЯ ХОЧЕ ПРОГНАТИ РОСІЙСЬКИХ ІМІГРАНТІВ.

СОФІЯ, 17. жовтня. — Болгарська націоналістична партія домогається від правителства безприволожного прогнання з Болгарії близько 30 тисяч російських іммігрантів. Це домогання стоїть у зв'язі з гострою економічною кризою й зростом безробіття у Болгарії.

Російські іммігранти конкурують з болгарськими робітниками й спричиняють знижку їх заробітків. Крім цього болгарське правителство виплачує російським іммігрантам спеціальні грошеві запомоги.

## РУМУНСЬКИЙ УРЯД УТРУДНЮЄ ДОПОМОГУ ПОТЕРПІВШИМ.

З ініціативи соціал-демократичної партії повстав в Чернівцях "Комітет працюючих для підмоги жертвам повені". Комітет видав відозву з зазивом до всіх працюючих, як в межах Румунії, так і закордоном, щоб вони з останнього урвали а підпомогли братів-нуждарів.

Допомогова акція утруднена тим, що в північній Буковині існує стан облоги, отже ніхто з комітетових не має сюди доступу.

Румунський уряд поставився до нещастя, яке стрінуло Гуцулів з його вини, цілком байдуже. Навіть спису шкоди досі не переведено. Що більше, на людей, які ходять з горя мов божевільні і шукають своїх рідних, хат та дорібку, устроено облаву. Їм не вільно вийти на

свій грунт, бо там пильнують граничери панського дерева, що понаосила вода з гір. Були випадки, що граничери стріляли до нещасного населення, якому вода й так все забрала.

## КОНФІСКАЦІЯ СЕЛЯНСЬКИХ І РОБІТНИЧИХ ГАЗЕТ.

Останні числа західно-українських пролетарських органів владд жертвою кількатрачних конфіскацій. Конфіскація стрінула "Світло", "Професійні Вісти", "Наше Слово" й інші. Ці конфіскації в останніх часах поліційна влада переводить дуже систематично, що є наглядним доказом наміру знищення робітничої преси. Конфіскації підпадають навіть осуду угодової акції УНДО.